

Asia Seurakuntavaalien tuloksen vahvistamista koskeva valituslupahakemus ja valitus

Muutoksenhakijat Tuulia Kuntsi asiakumppaneineen

Päätös, jota muutoksenhaku koskee

Vaasan hallinto-oikeus 5.5.2025 nro 547/2025

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan ja tutkii asian.

Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei muuteta.

Asian tausta

(1) *Kirkkohallituksen täysistunto* on 5.6.2024 päättänyt, että Joutsan ja Toivakan seurakunnat lakkautetaan ja liitetään 1.1.2025 lukien Jyväskylän seurakuntaan. Laajentuvan Jyväskylän seurakunnan kirkkovaltuusto muodostetaan poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa uusia vaaleja toimittamatta vuoden 2022 seurakuntavaalien tulosten perusteella.

(2) *Jyväskylän seurakunnan vaalilautakunta* (vaalilautakunta) on päätöksellään 31.10.2024 § 6 vahvistanut seurakuntavaalien tuloksen. Jyväskylän seurakunnan kirkkovaltuusto on muodostettu uusia vaaleja toimittamatta edellisten, vuoden 2022 vaalien tulosten perusteella.

(3) *Hallinto-oikeus* on hylännyt Tuulia Kuntsin ja hänen asiakumppaniensa valituksen vaalilautakunnan päätöksestä. Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan vaalilautakunta on toiminut oikein, kun vaalikelpoisuutensa menettäneiden ehdokkaiden äännet on otettu huomioon saman ehdokaslistan hyväksi ja

ehdokas samalta ehdokaslistalta on korvannut vaalikelpoisuuden menettäneen ehdokkaan. Tämä on ollut perusteltua, koska kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säännösten mukaan kirkkovaltuusto muodostetaan edellisten vaalien tulosten ja ehdokaslistojen perusteella, vaikka kirkkojärjestyksen 9 luvun 51 §:n 2 momentin sanamuoto erikseen tarkasteltuna viittaisi siihen, ettei vaalikelpoisuuden menettäneiden ehdokkaiden ääniä tulisi ottaa huomioon toimitettaessa poikkeuksellisia seurakuntavaaleja.

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Riikka Mäki, Jani Ruotsalainen ja Sebastian Rönnlund. Esittelijä Peik Strömsholm.

Vaatimukset korkeimmassa hallinto-oikeudessa

- (4) *Tuulia Kuntsi ja hänen asiakumppaninsa* ovat pyytäneet valituslupaa ja vaatineet, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan.
- (5) *Jyväskylän seurakunnan vaalilautakunta* on vaatinut, että valitus hylätään.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun perustelut

Kysymyksenasettelu

(6) Laajentuvan Jyväskylän seurakunnan kirkkovaltuusto on muodostettu edellisten seurakuntavaalien tulosten perusteella kirkkolain 9 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on ratkaistavana, ovatko hallinto-oikeuden ja vaalilautakunnan päätökset lainvastaisia sen takia, miten edellisten seurakuntavaalien jälkeen vaalikelpoisuutensa menettäneille ehdokkaille annetut äännet on otettu huomioon kirkkovaltuustoa muodostettaessa.

Sovellettavat oikeusohjeet

- (7) Kirkkolain 9 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan seurakuntavaalit ovat välittömät, salaiset ja suhteelliset.
- (8) Kirkkolain 9 luvun 10 §:ssä säädetään poikkeuksellisista seurakuntavaaleista. Pykälän 1 momentin mukaan, kun kesken vaalikauden tapahtuu seurakuntajaon muutos, seurakunta liittyy seurakuntayhtymään tai eroaa siitä taikka seurakuntayhtymä puretaan, kirkkovaltuusto, yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvosto muodostetaan edellisten vaalien tulosten perusteella.
- (9) Kirkkojärjestyksen 9 luvussa säädetään muun ohella seurakuntavaaleista. Luvun 46 §:n 1 momentin mukaan, kun vaalilautakunta on laskenut äännet, kunkin valitsijayhdistyksen ehdokaslistan ehdokkaat asetetaan heidän henkilökohtaisten äänimääriensä osoittamaan järjestykseen. Sen jälkeen ensimmäiselle heistä annetaan vertausluvuksi listan koko äänimäärä, toiselle

puolet siitä, kolmannelle kolmannes, neljännelle neljännes ja niin edelleen. Vertausluku on laskettava sellaisellekin ehdokkaalle, joka ei ole saanut yhtään henkilökohtaista ääntä. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan, jos käy ilmi, että ehdokas ei ole vaalikelpoinen tai on kuollut, tulevat hänelle annetut äänet sen ehdokaslistan hyväksi, jossa hän on ollut ehdokkaana.

(10) Kirkkojärjestyksen 9 luvun 47 §:ssä säädetään seurakuntavaalin tuloksen määrittämisestä. Pykälän 1 momentin mukaan tuloksen määrittämiseksi kirjoitetaan eri ehdokaslistoilla olevien ehdokkaiden nimet heidän saamiensa vertauslukujen osoittamaan järjestykseen. Kunkin kohdalle merkitään myös hänen vertauslukunsa. Valituksi tulee tämän nimisarjan alusta niin monta ehdokasta, kuin vaalissa on jäseniä valittava.

(11) Kirkkojärjestyksen 9 luvun 51 § koskee poikkeuksellisia seurakuntavaaleja. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan kirkkovaltuusto muodostetaan kirkkolain 9 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa uusia vaaleja toimittamatta edellisten vaalien tuloksen perusteella edellisten vaalien kirkkovaltuuston ehdokaslistojen perusteella.

(12) Pykälän 2 momentin mukaan, jos edellisen vaalin tuloksena muodostuneessa nimisarjassa ollut henkilö ei enää ole vaalikelpoinen, hänen tilalleen uuteen toimielimeen tulee nimisarjassa seuraava.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

(13) Vaalilautakunta on 31.10.2024 todennut Jyväskylän, Joutsan ja Toivakan seurakuntien vuoden 2022 seurakuntavaalien tulokset sekä todennut kymmenen näissä vaaleissa mukana olleen ehdokkaan menettäneen vaalikelpoisuutensa. Vaalilautakunta on päättänyt, että vaalikelpoisuutensa menettäneille ehdokkaille annetut äänet otetaan huomioon ehdokaslistojen äänimäärissä. Uuteen toimielimeen on vaalikelpoisuutensa menettäneen ehdokkaan sijaan tullut siten ehdokas samalta ehdokaslistalta.

(14) Muutoksenhakijat katsovat kirkkojärjestyksen 9 luvun 51 §:n 2 momentin sanamuotoon vedoten, että uusi toimielin tulisi muodostaa suoraan sen nimisarjan perusteella, joka on edellisissä vaaleissa laadittu kirkkojärjestyksen 9 luvun 47 §:n 1 momentin mukaisesti vaalien tuloksen määrittämiseksi. Muutoksenhakijoiden kannan mukaan vaalikelpoisuutensa menettäneen henkilön tilalle valtuustoon tulisi tuon nimisarjan seuraava ehdokas siitä riippumatta, miltä ehdokaslistalta hän on.

(15) Korkein hallinto-oikeus toteaa, että kirkkolain mukaan seurakuntavaalit ovat suhteelliset. Suhteellinen vaalitapa tarkoittaa sitä, että vaaliin ehdokkaita asettaneiden valitsijayhdistysten ehdokaslistoilta valitaan se määrä ehdokkaita, jota ehdokaslistan saama äänimäärä suhteessa muiden ehdokaslistojen äänimääriin edellyttää. Ehdokkaalle annettu ääni on ääni myös ehdokaslistalle. Kirkkojärjestyksen 9 luvun 46 §:n 2 momentista ilmenee edelleen, että ehdokkaalle annetut äänet lasketaan ehdokaslistan hyväksi myös siinä tilanteessa, että ehdokas ei ole enää vaalikelpoinen tai on kuollut.

(16) Seurakuntavaalien tulos määräytyy siten keskeisesti ehdokaslistan saamien äänien perusteella. Ehdokaslistan äänimäärän perusteella ehdokkaille laskettavat vertausluvut määrittävät sen, missä järjestyksessä eri ehdokaslistojen ehdokkaat sijoittuvat siihen nimisarjaan, jonka perusteella vaalien tulos määrätään.

(17) Esillä olevassa asiassa laajentuvan Jyväskylän seurakunnan kirkkovaltuusto on muodostettu kirkkolain 9 luvun 10 §:n 1 momentin mukaisesti edellisten vaalien tulosten perusteella niin sanottuina paperivaaleina. Kirkkojärjestyksen 9 luvun 51 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti kirkkovaltuusto tulee tällöin muodostaa edellisten vaalien tulosten ja ehdokaslistojen perusteella. Koska osa ehdokkaista ei ole enää ollut vaalikelpoisia, ehdokaslistan muiden ehdokkaiden vertausluvut ovat saattaneet muuttua. Vaalien tulos on määräytynyt näiden uusien vertauslukujen perusteella.

(18) Uusi valtuusto ei voimasuhteiltaan enää vastaisi edellisissä vaaleissa muodostuneita voimasuhteita, jos vaalikelpoisuutensa menettäneen henkilön sijasta valituksi tulisi toiselta ehdokaslistalta oleva henkilö. Poikkeuksellisten vaalien tulos ei tältä osin vastaisi kirkkolaissa edellytetyllä tavalla edellisten vaalien tulosta eikä suhteellisuus eri valitsijayhdistysten ehdokaslistojen välillä toteutuisi.

(19) Kirkkohallituksen esityksessä 11/2020 kirkolliskokoukselle kirkkojärjestyksen uudistamiseksi ei kirkkojärjestyksen 9 luvun 51 §:n 2 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa tuoda ilmi eikä perustella, että poikkeuksellisissa seurakuntavaaleissa olisi tarkoitus jollakin tavoin poiketa seurakuntavaalien tulosten määräytymisen osalta vaaleja koskevasta keskeisestä suhteellisuuden periaatteesta.

(20) Edellä todetun perusteella korkein hallinto-oikeus katsoo, että poikkeuksellisia seurakuntavaaleja koskevia säännöksiä on perusteltua soveltaa ja tulkita tavalla, joka varmistaa seurakuntavaalien suhteellisuuden ja sen, että ehdokkaalle annettu ääni on samalla ääni koko ehdokaslistalle. Tämän mukaisesti myös silloin, kun kirkkovaltuusto muodostetaan edellisten vaalien tulosten perusteella, vaalikelpoisuutensa menettäneelle ehdokkaalle aikanaan annetut äännet tulevat sen ehdokaslistan hyväksi, jolla ehdokas on ollut ehdolla. Kirkkojärjestyksen 9 luvun 51 §:n 2 momenttia on siten perusteltua tulkita niin, että valituksi uuteen toimielimeen tulee nimisarjassa seuraava, samalla ehdokaslistalla ehdolla ollut henkilö.

(21) Tämän vuoksi hallinto-oikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Outi Suviranta
oikeusneuvos

Tuomas Kuokkanen
oikeusneuvos

Monica Gullans
oikeusneuvos

Toni Kaarresalo
oikeusneuvos

Robert Utter
oikeusneuvos

Helmi Lajunen
Asian esittelijä, esittelijäneuvos

Jakelu

Päätös
Jäljennös

Tuulia Kuntsi asiakumppaneineen, oikeudenkäyntimaksu 610 euroa
Vaasan hallinto-oikeus
Jyväskylän seurakunnan vaalilautakunta
Jyväskylän seurakunnan kirkkoneuvosto

Ehdokaslistojen asiamiehet:

Kokoomus ja sitoutumattomat / Juhani Lindholm
Sosiaalidemokraatit ja sitoutumattomat / Jussi Maasola
Keskusta yhteistyössä / Raija Pekkarinen
Avara kirkko / Sari Makkonen
Kristillisten perusarvojen puolesta / Piia Remes
Seurakuntaväen valitsijayhdistys / Maire Lilja
Perussuomalaiset / Ari Vaskelainen
Vanha Joutsa / Pirkko Kiviö
Yhteinen seurakuntamme / Leo Niinikoski
Toivakkalaiset / Jussi Torppa

Asiakirjan oikeaksi todistaa

Vastaava jaostosihteeri Päivi Koivurova